

# TEKNIKSAMLAREN I SKARABORG



På logen hos Hans är det gott om traktorer från Munktells till Volvo. Men en David Brown syns faktiskt också i samlingen.



Hans har många BM-Volvo från 70-talet. BM-Volvo T 650 är från 1971 och en Volvo BM 430 årsmodell 1978 är bara några i raden.

## BAKOM RATTEN



**Namn:** Hans Eriksson.  
**Årsmodell:** 1934.  
**Yrke:** Pensionär.  
**Min första traktor:** BM-Volvo T 400 Buster som jag köpte ny 1965.  
**Antal traktorer för närvarande:** omkring 52.  
**Antal traktorer jag ägt:** Vet inte.  
**Bästa traktor jag ägt:** BM-Volvo T 350 Boxer. Den hade en bra hydraul och var lättstyrd med servo.  
**Sämsta traktor jag ägt:** John Deere 4240 PS.  
**Bästa traktorminne:** 1948 när pappas nya Volvo T22 kom på vägen.  
**Värsta traktorminne:** När fläktremmen gick av på Boxern. Bladet i kylfläkten lossade och skar i kylaren.

Hans Eriksson var lantbrukare med mjölkkor i 40 år. Under tiden köptes många nyare traktorer men de flesta gamla behölls.

Hans Eriksson utanför Vara är en samlare av stora mått. Han kan följa den tekniska utvecklingen genom alla sina samlingar. Veterantraktorerna är den tunga delen i historiska kollektionen.

AV BO NORVINGE (TEXT & FOTO)

Det står ganska snart klart att Hans Erikssons hjärta klappar för Bolinder-Munktell och Volvo.

52 traktorer lär det totalt finnas i de olika förråden och uthusen. Majoriteten är alltså av svensk tillverkning, men det finns

både Fordson, Lanz, Chase, David Brown och John Deere.

### Ny Volvo T 22

Hans Eriksson har drivit lantbruk med mjölkkor och i princip alla traktorer han sparar har

använts i verksamheten genom åren.

Hans är uppväxt på släktgården som då drevs av hans pappa Erik Karlsson.

- Jag glömmer aldrig när han köpte en ny Volvo T 22 till gården 1948. Den var stort när försäljaren kom åkande med den nya traktorn på vägen, minns Hans.

Just den traktorn har han inte bevarad, men däremot en snarlik och den Volvo T 31 som pappa Erik köpte ny 1954.

- Jag började spara på traktorerna på 50-talet. När jag bytte behöll jag de gamla, säger Hans som drev lantbruket tillsammans med sin pappa fram till 1963 då Erik gick bort, och därefter fick ta över verksamheten.

Den första nya traktorn som Hans köpte vare en Volvo T 400 Buster året 1964. Självfallet finns den sparad i samlingen då den var lite speciell. Det var hans första nya traktor, och någon mer helt ny blev det aldrig senare heller.

De flesta traktorerna är mer eller mindre i hyggligt bruksskick och körbara. Det krävs bara ett laddat batteri och en snabb koll på olja och kylvatten, så ska de starta och gå.

### Järnåldern

Hans är teknisk intresserad och genom sin samling kan utvecklingen följas.

- Tekniken är idag till stor del gamla idéer men med förfinade maskiner och bättre

kunskaper. På sätt och vis är vi i en fortsättning av järnåldern, menar Hans som ändå imponeras av utvecklingen.

- Tänk att en motor som i grunden är från slutet av 1800-talet i en lastbil idag kan gå 70-80.000 mil utan att man behöver lyfta på huven. När jag jobbade på bilverkstad byttes oljan efter 100 mil, säger Hans som alltid varit teknikintresserad.

Det dröjer inte länge innan Hans vill visa upp några av hans egna konstruktioner.

- När man blir gammal vill man ha något att mickla med, säger Hans och visar en gödselgrip för frontlastare som han byggt om. Den är försedd med jordplåt och hydraulisk tryck-

stång så att den kan användas för grus och jord. Dessutom är den utrustad med en lyftbom med krok som kan dras ut 2,5 meter.

- Man ska ha något att grunna på när man blir pensionär. Det är roligt att se om det fungerar, och det gör det bra till de insatserna jag gjort, säger Hans och går vidare till nästa konstruktionsprojekt i form av en traktorkärra för att kunna transportera andra traktorer. Inte minst bra när Hans samling av veterantraktorer ska utökas.

Traktorer är egentligen bara en liten del av hans samlande men den tyngsta delen av samlingen.

Hans samlar på nära nog allt. Eller vad sägs ▶

► ett elegant kassaskåp som en gång ska ha tillhört Assar Gabrielsson under hans sista tid på SKF och således lär ha innehållit startkapitalet för Volvo.

I olika byggnader på gården finns primuskök, stormkök, bakmaskiner, konservöppnare, symaskiner, yxor, motorsågar, skiftnycklar, kameror och mycket annat.

Milt sagt imponerande är också hans omfattande samling av skrivmaskiner. Hela 2.000 kan han skryta med, och till den kan han också sin näringslivshistoria och berättar om Henning Hammarlund som 1887 grundade Halda som började med att tillverka fickur, men övergick till skrivmaskiner och taxametrar.

– Den första riktiga serietillverkade var däremot E. Remington & Sons 1878, säger Hans och man märker att han har en relation till sina skrivmaskiner. Han medger däremot att intresset för skrivmaskiner är måttligt i Sverige, i motsats till övriga Europa och inte minst USA där skrivmaskinssamlandet är betydligt mer utbrett och priserna på gamla skrivmaskiner mycket högre.

### Gick på allt

Annat är det ju med veterantraktorer som står högt i kurs även Sverige. Inte minst om de är av det ovanligare slaget.

Två sådana renoveringsobjekt från slutet av 30-talet står i ett av garagen. Den mindre är en Fordson "Låglund". Den har en bakgrund som spärrballongsdragare på ett flygfält i England.

Den tyngre pjäsen är en Lanz Bulldog. Den minns Hans som barn då den gick på Bjertorps lantbruk.

– Tändkulemotorn kunde ju under kriget inte köras på gengas. Däremot var motorn inte så kräsen på drivmedel utan kunde gå på det mesta. Bara det brann, förklarar Hans som uppenbart kan sin historia.

Hans har ju faktiskt fått uppleva 86 år av historien. Det är mer än de flesta andra av oss fått uppleva. Dessutom så kan han när som helst återuppleva teknikutvecklingen i sina egna samlingar. Inte minst genom alla hans veterantraktorer. □



En BM 10 och en Fordson "Höglund" står lite avsides längst in i en hall bakom en imponerande mängd plogar i många storlekar.



Två eftertraktade stordragare från 70-talet står parkerade långt in i maskinhallen. En Volvo BM T 814 från 1974 och en Volvo BM T 800 från 1975.



I maskinhallen står en patinerad Case model S tillverkad någon gång 1947-1950. Den har stått i 30 år men ska enligt Hans fungera.

I ett av garagen står en Lanz Bulldog som en gång i tiden gått på Bjertorps lantbruk. Hans såg den som barn då den användes i verksamheten.



En renoverad Fordson "Låglund" från 1938 har ursprungligen använts som spärrballongsdragare i England innan den kom till Sverige.



Volvo BM T 500 årsmodell 1977 och John Deere 4240 PS från 1979 har använts i verksamheten. Hans sticker inte under stol med att John Deere inte tillhör favoriten.

*"Tändkulemotorn kunde ju under kriget inte köras på gengas."*



Av en gödselgrip för frontlastare har Hans byggt en jordlastare med schaktblad och lyftbom med krok som han dras ut 2,5 meter.

Hans tar gärna en tur med någon av traktorerna. Bland de senaste tillskotten i samlingen är en Volvo BM T 430 årsmodell 1978. Den kom hit för ett år sedan.